

CASE 04: UGYLDIGHED 2

PROCESSPIL

INDHOLD

1	Introduktion til dagens emne.....	1
2	Læringsmål.....	1
3	Case.....	2
4	Roller.....	2
5	Spot- og refleksionsspørgsmål.....	3
6	Forberedelse til seminaret.....	3
7	Til seminaret.....	3
8	Om processpil.....	4
9	Drej faktum.....	5

Om dokumentet

Dokumentet er opbygget sådan, at pkt. 1-5 handler om casens emne, mens pkt 6-9 giver generel vejledning, fx om, hvordan grupperne skal forberede sig, og hvad det betyder, at “dreje faktum.”

1 Introduktion til dagens emne

Anne sælger sin bil til Bente. Hvad betyder det? Anne vil hellere have pengene end bilen. Bente vil hellere have bilen end pengene. Ved at indgå aftalen får både Anne og Bente det bedre. Og sammen skaber de mere værdi, end de kunne hver for sig. Det er én af grundene til, at vi som samfund godt kan lide aftaler.

Men nogle gange indgår folk aftaler, hvor begge parter ikke får det bedre. Fx hvis Anne er tvunget til at underskrive aftalen. Eller hvis Bente har løjet om bilens stand. I sådanne tilfælde ønsker vi som samfund at hjælpe den “forurettede” part ved at finde aftalen ugyldig.

Omvendt er det vigtigt, at folk kan have tillid til, at en aftale, der ellers er gyldigt indgået, binder. Der kan særligt være et hensyn til Bente, hvis hun ikke kender til de omstændigheder, der gør, at Anne faktisk ikke havde viljen til at indgå aftalen. Eller til Christian som måske har købt bilen videre fra Bente.

Ugyldighedsreglerne søger at afveje disse forskellige hensyn: Hvornår skal man beskytte den “forurettede” og finde aftalen ugyldig? Hvornår skal man fastholde den?

2 Læringsmål

Hovedformålet med casen er at træne de studerendes forståelse af generalklausulerne og forudsætningslæren. Efter seminaret skal den studerende kunne:

- Forstå generalklausulernes og forudsætningslærens grundlæggende betydning for aftaleretten.
- Forstå de reale hensyn bag generalklausulerne og forudsætningslæren.
- Redegøre for indholdet af generalklausulerne og forudsætningslæren.
- Redegøre for fordele og ulemper ved at operere med generalklausulerne og forudsætningslæren.
- Anvende generalklausulerne og forudsætningslæren på konkrete problemstillinger.

3 Case

Emma var 19 år og studerende. For at tjene lidt ekstra fik hun et fritidsjob hos energidrikproducenten Dæmontyr. Jobbet var simpelt: Hun skulle stå på festivaler og i indkøbscentre og dele gratis prøver ud.

Før hun startede, fik Emma en ansættelseskontrakt på ti sider. Den var fuld af regler om, hvad hun måtte og ikke måtte sige: Hun måtte ikke omtale konkurrerende produkter, ikke udtale sig negativt om Dæmontyr, ikke dele billeder i Dæmontyr-tøj uden forudgående godkendelse og så videre. Ved overtrædelse skulle hun betale en konventionalbod på 40.000 kr.

Emma skimmede kontrakten og skrev under. Hun skulle jo bare dele energidrikke ud.

En lørdag stod Emma i Rødovre Centrum. En kunde spurgte, hvordan Dæmontyr egentlig smagte. “Ærligt talt, ikke lige mig,” sagde Emma. “Lidt for sød.”

Det hørte hendes supervisor. Han noterede, at fem kunder havde været inden for hørevidde.

Dæmontyr krævede konventionalboden på 40.000 kr. betalt.

Emma tjente 140 kr. i timen, og synes egentlig, at det var et meget urimeligt krav. Dæmontyr sagde godt nok, at de 40.000 kr. skulle dække deres tab, men det var urealistisk, mente Emma.

Dæmontyr sagsøgte Emma med krav om, at hun betalte de 40.000 kr.

—ooo—

Som ugerne gik, sled konflikten med Dæmontyr på Emma og Emmas forhold til hendes kæreste, Josh.

Emma kunne i det mindste glæde sig til det luksus spa-ophold på Vejlefjord Hotel med sine venner. Opholdet var en gave fra Josh, som han havde givet hende i anledning af deres 1-års jubilæum.

Men kort før opholdet havde Josh og Emma endnu et kæmpe skænderi. Denne gang blev det for meget for dem begge. De slog op. Og i et øjeblik af trods sagde Josh “glem alt om spa-opholdet. Jeg tager selv afsted med gutterne.”

Emma havde allerede nummeret på en advokat. Så hun sagsøgte Josh med krav om, at han gav hende det lovede spa-ophold.

4 Roller

Gruppe 1: Dommere

Gruppe 2: Drej faktum

Gruppe 3: Drej faktum

Gruppe 4: Advokater for Dæmontyr

Gruppe 5: Advokater for Josh

Gruppe 6: Advokater for Emma

5 Spot- og refleksionsspørgsmål

1. Hvorfor har man indført generalklausulerne?
2. Hvorfor har man en forudsætningslære?
3. Hvilken betydning har det, at generalklausulerne og forudsætningslæren har et ganske vagt indhold?
4. Redegør for generalklausulernes kerneanvendelsesområde
5. Redegør for forudsætningslærens kerneanvendelsesområde

6 Forberedelse til seminaret

Ved afslutningen af det forudgående seminar introducerer underviseren kort dette seminars emne og pensum.

Alle grupper læser pensum samt den relevante lovgivning og evt. forarbejder.

Øvrig forberedelse afhænger af de enkelte gruppers rolle:

Advokatgrupper skal udarbejde et processkrift på vegne af den part, de repræsenterer.

Processkriftet må være max 400 ord og skal indeholde en kort fremstilling af de påstande og anbringender, som gruppen vil gøre gældende på vegne af sin klient. Se mere om påstande og anbringender i pkt. 8.

Skriftet uploades senest 24 timer før seminaret.

Dommergruppen læser processkrifter og forbereder en afgørelse.

Se mere om rettens afgørelse i pkt. 8.

Grupper, der skal dreje faktum, forbereder sig på dette og læser processkrifter.

Hver gruppe skal forberede mindst to drejninger pr. sagsforløb. Dvs. mindst to drejninger pr. retssag. Se mere om drej faktum i pkt. 9.

7 Til seminaret

Seminaret er bygget op omkring dagens case, og grupperne skal fremlægge deres materiale. En fremlæggelse bør ikke vare mere end 5 minutter.

Mindst to medlemmer fra hver gruppe skal fremlægge. Over hele semestret skal alle i gruppen fremlægge lige meget.

7.1 Eksempel på tidsplan

Underviseren tilrettelægger selv seminarundervisningen. En tidsplan kunne se sådan her ud:

08.15-08.25: Introduktion og organisering.

08.25-08.50: Processpil: Parterne procederer.

08.50-09.00: Processpil: Domsafsigelse.

09.00-09.15: Pause.

09.15-09.30: Drej faktum med diskussion.

09.30-09.45: Underviser evaluerer, kommenterer og svarer på spørgsmål (evt. spot- og refleksionsspørgsmål).

09.45-10.00: Opsamling og introduktion til næste seminar.

8 Om processpil

Et processpil er en simulering af, hvordan en retssag behandles ved domstolene. Parterne i en civil retssag er sagsøger og sagsøgte.

8.1 Centrale elementer

Påstand: En kort og præcis formulering af, hvad parten ønsker at opnå. Sagsøgers påstand kan fx lyde: "Sagsøgte skal betale 100.000 kr. til sagsøger." Sagsøgte nedlægger typisk påstand om frifindelse.

Anbringender: De retlige argumenter, som parterne begrundet deres påstande med. Argumenterne skal basere sig på anerkendte retskilder, fx lov, retspraksis, sædvane eller forholdets natur.

Faktum: Det faktiske hændelsesforløb, der afgør, hvilke retsregler der finder anvendelse. Det er vigtigt at bygge argumenterne op omkring faktum.

Retten afgørelse: Retten afgørelse indeholder resultat og begrundelse. Resultatet formuleres kort og klart, fx "Sagsøgte skal betale 100.000 kr. til sagsøger" eller "Sagsøgte frifindes." Begrundelsen skal argumentere for resultatet og baseres på relevant jus og faktum.

8.2 Struktur

Et processpil forløber således:

- Sagsøgers procedure: Fremlægger påstand og argumenter, der støtter påstanden.
- Sagsøgte procedure: Fremlægger påstand og argumenter. Kan også imødegå sagsøgers argumenter.
- Replik: Sagsøger giver korte modargumenter til sagsøgte procedure.
- Duplik: Sagsøgte giver korte modargumenter til sagsøgers replik.
- Domsafsigelse: Dommerne giver deres afgørelse med resultat og begrundelse.

9 Drej faktum

Faktum drejes ved at foreslå ændringer i casen og diskutere, hvad ændringerne betyder for den juridiske analyse. Ændringen kan betyde, at situationen falder under en anden regel, eller at man når til et andet resultat.

Eksempler: I en tvist om aftaleindgåelse: Hvad hvis køber bare havde nikked i stedet for at sige "jeg accepterer"? I en tvist om fortolkning: Hvad nu hvis der er forskellige opfattelser af et ord inden for den samme branche?

Det er ikke et krav, at gruppen kan give et klart svar på, hvad konsekvensen af en ændring er. Formålet er at få de studerende til at reflektere bredere over det materiale, de lærer, og at skabe diskussion på holdet.

Ver. 2026.02.03 – RB